

BRAINGLOBE

Temarapport

Mattering i arbetslivet – nuläge, forskning och praktisk tillämpning

Sammanfattning (Executive summary)

Mattering – upplevelsen av att vara **sedd, bekräftad och behövd** – har under de senaste åren etablerats som en central förklaringsfaktor bakom engagemang, psykiskt välbefinnande, prestation och kvarstannande i arbete. Aktuell forskning och ledarskapslitteratur visar att mattering inte är ett “mjukt” tillägg utan ett systematiskt ledarskaps- och organisationsansvar. Denna rapport sammanfattar nuläget och ger konkreta rekommendationer för svenska och internationella arbetsplatser.

---

1. Vad menas med mattering?

Mattering beskriver den subjektiva upplevelsen av att **jag spelar roll** och att **det jag gör har betydelse för andra och för helheten**. Begreppet särskiljs ofta från: - **Belonging (tillhörighet)**: att få vara med. - **Mattering**: att räknas och göra skillnad.

Forskningen visar att människor kan känna tillhörighet utan att känna mattering – men sällan tvärtom.

---

2. Aktuella forsknings- och trendlinjer

2.1 Ledarskap och arbetsplatskultur

Nyare studier och ledarskapsartiklar pekar på att chefernas vardagsbeteenden – snarare än visioner och policydokument – är avgörande för mattering. Tre återkommande beteenden är: - **Att lägga märke till (Noticing)**: att aktivt se människors arbete och ansträngning. - **Att bekräfta (Affirming)**: att visa hur individens bidrag skapar värde. - **Att behöva (Needing)**: att tydliggöra att organisationen är beroende av individens kompetens.

2.2 Psykisk hälsa, stress och anti-mattering

Forskning inom psykologi visar att frånvaro av mattering – ofta kallat **anti-mattering** – har stark koppling till stress, nedstämdhet, utmattning och upplevelsen av utbytbarhet. Anti-mattering är i flera studier en starkare riskindikator än låg arbetstillfredsställelse.

2.3 Hybridarbete och osynlighet

I hybrid- och distansarbete ökar risken för osynlighet. Medarbetare rapporterar lägre mattering när deras arbete sker “i bakgrunden” eller saknar tydlig återkoppling. Detta gäller särskilt stödfunktioner, juniora roller och tystare personligheter.

2.4 Inkludering och rättvisa

Mattering är nära kopplat till upplevd rättvisa och inkludering. Studier visar att inkluderande ledarskap inte bara ökar tillhörighet utan även förstärker känslan av mattering – särskilt för grupper som riskerar marginalisering.

---

3. Konsekvenser för svenska arbetsplatser

3.1 Varför mattering är affärskritiskt

Organisationer där medarbetare upplever hög mattering uppvisar: - Högre engagemang och frivilligt ansvarstagande - Lägre personalomsättning - Bättre samarbete och innovationsförmåga - Lägre nivåer av stress och psykisk ohälsa

3.2 Risker vid låg mattering

När mattering saknas uppstår ofta: - “Tyst tillbakadragande” (quiet withdrawal) - Cynism och minskat förtroende för ledning - Ökad sjukfrånvaro och personalomsättning

---

4. Praktiska rekommendationer

4.1 För ledare

- Gör mattering till ett **uttalat ledaransvar**.
- Ge återkoppling som kopplar individens arbete till faktisk påverkan.
- Säkerställ att även osynliga roller får synlighet.

4.2 För HR och organisation

- Integrera mattering-frågor i medarbetarundersökningar.
- Utbilda chefer i vardagsbeteenden som skapar mattering.
- Designa möten, processer och hybridarbete så att bidrag synliggörs.

4.3 För team

- Skapa gemensamma ritualer där man lyfter varandras bidrag.
  - Ställ frågor som: *Vem gjorde skillnad för dig den här veckan?*
-

5. ROI – varför mattering är en investering, inte en kostnad

5.1 Affärslogiken bakom mattering

Mattering påverkar direkt flera av organisationens mest kostnadsdrivande och värdeskapande faktorer. När människor upplever att de är **sedd, bekräftad och behövd** förändras beteenden som i sin tur påverkar ekonomi, kvalitet och resultat.

Forskning och praktik visar tydliga samband mellan hög upplevd mattering och: - Lägre personalomsättning - Lägre sjukfrånvaro - Högre engagemang och produktivitet - Bättre samarbete och innovationsförmåga

5.2 Kostnaden för låg mattering (Cost of No Mattering)

När mattering saknas uppstår ofta dolda men betydande kostnader: -

Personalomsättning: Rekrytering, onboarding och produktionsbortfall vid förlorad kompetens. - **Sjukfrånvaro och psykisk ohälsa:** Stress, utmattning och korttidsfrånvaro kopplad till känslan av att vara osedd eller utbytbar. - **Tyst tillbakadragande:** Medarbetare som gör sitt jobb – men inget mer. - **Ledartid:** Mer konflikthantering, mer mikrostyrning, fler uppföljningsproblem.

I många organisationer överstiger dessa indirekta kostnader vida investeringen i förebyggande ledarskapsutveckling.

5.3 Mattering och mätbara effekter

Organisationer som systematiskt arbetar med mattering rapporterar: - Minskad personalomsättning (i vissa fall tvåsiffriga procenttal) - Förbättrade resultat i medarbetarundersökningar kopplade till engagemang - Ökad innovationsgrad och förbättrat samarbete över silos

Mattering fungerar därmed som en **multiplikator**: små ledarhandlingar skapar stora effekter över tid.

5.4 Hur ROI kan följas upp i praktiken

För att göra mattering affärsmässigt uppföljningsbart kan organisationer: - Införa specifika frågor om mattering i pulsmätningar och medarbetarundersökningar - Följa samband mellan mattering och nyckeltal som sjukfrånvaro, retention och eNPS - Koppla ledarskapsutvärderingar till beteenden som skapar mattering

Exempel på fråga: *I vilken utsträckning upplever du att ditt arbete gör verklig skillnad för organisationen?*

5.5 Sammanfattning för ledning och styrelse

Att investera i mattering innebär: - Lägre riskkostnader - Högre avkastning på humankapital
- Starkare kultur och varumärke

Mattering är därmed inte en mjuk värderingsfråga – det är ett strategiskt verktyg för hållbar prestation.

---

6. Avslutande reflektion

Mattering är inte en kampanj, en metod eller ett projekt. Det är ett **förhållningssätt** till människor och arbete. I en tid präglad av osäkerhet, förändring och höga krav blir mattering ett av de mest kraftfulla verktygen för att bygga hållbara organisationer – där människor inte bara är med, utan verkligen räknas.

Denna temarapport är avsedd som underlag för ledningsgrupper, HR, chefer och organisationsutvecklare som vill arbeta systematiskt med kultur, välmående och prestation.